

Стратешки акционен план за долгорочно транснационално партнерство меѓу различни видови организации за подобрување на образовниот процес во регионите Лудбрег, Брацигово и Кочани со употреба на иновативни методи и најдобри практики

ИНТЕЛЕКТУАЛЕН АУТПУТ 03

СОДРЖИНА

1. Вовед	3
2. Опис на постојната состојба во образовните процеси во основните училишта во регионите на Брацигово, Кочани и Лудбрег	4
2.1. Преглед на образовниот систем во Брацигово, Бугарија	4
2.2. Преглед на образовниот систем во Кочани, Северна Македонија	10
2.3. Преглед на образовниот систем во Лудбрег, Хрватска	13
3. Анализа на предизвиците во основното образование	18
4. Најдобри практики идентификувани од проектните партнери	19
4.1. „Учете и работете лесно во виртуелна и зголемена реалност“	19
4.2. „ShareEurope: Споделување на интерактивно образование во виртуелна и мешана реалност“	20
4.3. Програма за надарени деца	21
4.4. Проект - Пријателството како дел од социо-емоционалниот развој	21
4.5. Проект VR ЕДУКАЦИЈА	22
4.6. Проект AP ЕДУ	22
5. Акционен план	23

1. Вовед

Во денешно време постои зголемен интерес за користење на извонредни технологии за промовирање на културното наследство, за ангажирање и едукација на посетителите, туристите и граѓаните. Дигитално наследство (ДХ) е употреба на дигитални медиуми во служба на зачувување на културното или природното наследство.

Главната цел на дигитализацијата на културното наследство е да се овозможи постојан пристап до специфични културни достигнувања (од три таргетирани региони во Хрватска, Бугарија и Северна Македонија) почнувајќи од историски предмети, слики и/или традиционална изработка, па се до локални/регионални традиционален фолклор, музика и/или ора на кое било заинтересирано лице, без разлика на неговата/нејзината локација на мапата на светот.

Главните цели на проектот се:

1. Развој на иновативен образовен пристап со воведување на дигитално наследство во образовниот процес со користење на видеа од 360 степени.
2. Воспоставување на мрежа на наставници за транснационална соработка со користење на еТвининг мрежен модул.
3. И промовирање на предностите на долгорочното транснационално стратешко партнерство меѓу различни типови на организации во развојот на иновативни образовни методологии.

Специфични специфични цели на проектот се:

1. Зголемување на вештините и компетенциите на наставниците за користење на иновативна „современа“ VR технологија /видеа од 360 степени/ во образовниот процес, со едукативен пристап што ќе доведе до засилена креативност во образованието.
2. Создавање видеа за дигитално наследство од 360 степени, подобрени со анимирани 3D елементи за промоција на културното наследство во целните региони во Хрватска, Бугарија и Северна Македонија (мин. 9 - 3 по секоја земја).
3. Зголемување на интересот на учениците и севкупното признание за важноста на зачувувањето на културното наследство.
4. Подобрување на развојот на вештините на учениците и зајакнување на нивниот креативен потенцијал.
5. Подобрување на презентациските вештини на учениците (за најдобрите ученици од три училишта).
6. Воспоставување на транснационална мрежа на наставници со користење на еТвининг мрежен модул.
7. Креирање на стратешки Акционен план со развиени реални акции/проекти за идната транснационална соработка во областа на образованието.

8. Да се претстават пред релевантните чинители на локално регионално и национално ниво предностите на ново развиеното „учење преку правење“ образовен метод заснован на дигитално наследство на пр. употреба на високо ниво на ИКТ технологија за зачувување на културното наследство.

Земајќи ги предвид проектните цели и проектните активности, целта на овој документ е да се воспостави основа за стратешка соработка и транснационално партнерство во областа на образованието помеѓу општините Кочани, Лудбрег и Брацигово со вклучување на претставници од локалната, образовната и граѓански сектори.

Образованието е клучен елемент за општествениот и економскиот живот на општеството. Моќта на квалитетното образование дава резултати на две нивоа: 1) степен на личен развој на граѓанинот и 2) степен на развиеност на општеството.

На индивидуално ниво, образованието им овозможува на луѓето да стекнат знаења, вештини и да формираат пристап за критичко размислување и со тоа да направат избор во насока на подобрување на квалитетот на нивниот живот.

На општествено ниво, образованието е стратешки сектор кој влијае на севкупниот развој на заедницата. Всушност, образованието е од стратешко значење за развојот на општеството во една општина/регион.

Наставните програми за ученици од 7 до 15 години во Бугарија, Хрватска и Северна Македонија се во голема мера идентични, но акцентот на тековниот проект е даден на: ИКТ во наставата, новите современи технологии како VR (виртуелна реалност) и AR (проширена реалност) која може да се воведе во образовниот сектор и пристапот „учење преку правење“ во основните училишта. Процесот на стратешко планирање има за цел заеднички да ја дефинира визијата за иднината, да постави приоритети, да ги претстави можните активности и ресурси во трите региони и да обезбеди советниците, градоначалникот, претставниците на училиштата, претставниците на граѓанското општество и другите засегнати страни кои се вклучени во процесот ќе ја поддржи реализацијата на заедничките цели на проектот „Воведување на дигитално наследство во образовниот процес – Дигитално наследство ЕДУ“, финансиран од Програмата Еразмус+. Стратегијата содржи визија за развој на стратешкото партнерство помеѓу образовните чинители од трите региони-учеснички, добри примери на ниво на ЕУ, како и стратешките приоритети и мерки за постигнување на идентификуваната визија. Стратегијата поставува одредени активности кои би можеле заеднички да ги спроведат засегнатите страни преку дефинирање на одредени конкретни акции и иницијативи за идна соработка.

2. Опис на постојната состојба во образовните процеси во основните училишта во регионите на . Брацигово, Кочани и Лудбег.

2.1. Преглед на образовниот систем во Брацигово, Бугарија

Образовниот систем во Бугарија – национално ниво

Законот за предучилишно и училишно образование (применлив од 1.08.2016 година) ја обезбедува правната основа за целокупниот образовен систем во земјата и го утврдува правото на граѓаните постојано да го унапредуваат своето образование и квалификации. Законот го признава правото на образование за сите деца; гарантира еднаков третман без оглед на нивното етничко или социјално потекло и населено место; обезбедува услови и дава можности за понатамошен развој и остварување на високо ниво на знаење во системот на образование.

Бугарскиот образовен систем традиционално се организира во рамките на јавниот сектор. Сепак, голем број приватни училишта постојат на различни нивоа на школување. Образованието во Бугарија главно е поддржано од државата преку Министерството за образование и наука (МОН). Финансиската автономија им се дава на училиштата со финансиска децентрализација и таканаречените „делегирани буџети“. Со финансиската децентрализација се пренесуваат правата и обврските кои се поврзани со конституирањето и извршувањето на буџетот (делегирани буџети). Училиштата имаат повеќе оперативни права во однос на конституирањето на буџетот и расходите и извршуваат свои независни политики.

Едукацијата и обуката на децата започнува во градинките. Тие можат да бидат јавни, општински или приватни, во зависност од видот на нивниот буџет. Градинките се за деца на возраст меѓу 3 и 6 години (кога почнуваат прво одделение). Предучилишните групи за деца на возраст од 5 и 6 години се задолжителни и може да се одржуваат или во градинка или во основно училиште. Училишната подготвеност се оценува на крајот од фазата на предучилишно образование со споредување на стекнатите резултати од учењето со резултатите од учењето опишани во државните стандарди. Лично портфолио се издава на крајот од претпримарната фаза.

Училишното образование е бесплатно на предучно, основно и средно ниво во јавниот сектор. Тоа е задолжително за деца на возраст од 5 до 16 години (0-8 одделение). Нивоата на школување во Бугарија се:

- Основно образование (од 1 - 4 инклузивно)
- Предсредно образование (од 5 – 7 инклузивно)
- ниско средно образование (од 8 - 10 инклузивно)
- Високо средно образование (одделение 10 - 12 инклузивно)

Училиштата во Бугарија се државни, општински, приватни или духовни и според видот на обука и настава што ја обезбедуваат – неспецијализирани и специјализирани. Според степенот или степенот на образование, неспецијализирани училишта се:

- основно (вклучително I - IV одделение)
- основно (I - VII одделение заклучно)
- средно (VIII - XII одделение заклучно)
- унифициран (вклучително I - X одделение)
- средно училиште (I – XII инклузивно)

Според содржината на обуката, средните училишта можат да бидат

- профилирани
- стручни

Специјално профилираните училишта опфаќаат продлабочени компетенции во одреден профил во согласност со државниот образовен стандард за специјалното образование.

Специјални профили се следните:

- странски јазици
- хуманистички науки
- општествени науки
- економски развој
- софтверска и хардверска наука
- претприемништво
- математика
- природни науки
- визуелни уметности
- музика
- физичко образование и спорт

Стручното оспособување вклучува компетенции потребни за стекнување стручни квалификации, како и за исполнување на условите за подобност на занимањето или професијата, доколку ги има, вклучувајќи ги регулираните професии и занимања.

Стручните средни училишта ќе имаат за цел да го постигнат државниот образовен стандард за стекнување стручни квалификации во текот на двете гимназиски фази од курсот за средно образование.

Може да има и иновативни училишта кои се прогласени за такви со уредба на Советот на министри и тие училишта треба постојано да постигнуваат подобрување на квалитетот на образованието преку:

1. Развивање и воведување иновативни елементи во однос на организацијата и/или содржината на обуката;
2. Организирање на нов или подобрен начин на управување, обука и средина за учење;
3. Користење на нови наставни методи;
4. Развивање на иновативни содржини за обука, училишни наставни програми и училишни планови.

Специјализираните училишта обучуваат експерти во одредени области како спорт, уметност, култура и потребите на религиите. Специјализирани училишта се:

- Спортски училишта (V до XII инклузивно)
- Училишта за култура (од I до XII, од V до XII, или од VIII до XII инклузивно одделение);
- Уметнички училишта (од I до XII, V до XII, или VIII до XII инклузивно одделение);
- Духовни училишта (од VIII до XII заклучно одделение).

Основното образование започнува нормално кога детето ќе наполни седум години, но не е невообичаено родителите да сметаат дека нивните деца можат да започнат прво одделение на шестгодишна возраст. По завршувањето на четврто одделение учениците добиваат свидетелство за основно образование. За да добијат диплома за основно образование, учениците можат да одат во средно училиште или да изберат да посетуваат општо средно училиште.

Во повеќето училишта учебната година започнува на 15 септември и продолжува до 15 или 30 јуни. Секоја учебна година има два термина. Во најголем дел од средните училишта се потребни конкурентни испити за прием. Учениците можат да избираат од повеќе различни типови училишта, од кои секое нуди различен фокус (како што се математика и науки или странски јазици).

Сите испити и екстерните државни испити се како што следува:

1. Основно образование – 4 одделение (10/11 годишна возраст)

Национално надворешно оценување по предметите: бугарски јазик и литература, математика, човек и природа, човек и општество

2. Средно образование – VII одделение (13/14 годишна возраст)

Национално екстерно оценување по предметите: бугарски јазик и литература и математика. Факултативно, студентите можат да полагаат трет испит по странски јазик.

3. Прв степен на средно образование – 10 одделение (16/17 годишна возраст)

Национално екстерно оценување по предметите: Бугарски јазик и литература, Математика, Испитите се во тест формат. Изборно, студентите можат да изберат да седат и да испитуваат странски јазик и ИТ.

4. Втора фаза Средно образование – 11 – 12 одделение (18/19 години)

Национално надворешно оценување по предметите: бугарски јазик и литература, математика. Испитите се во тест формат. Изборно, студентите можат да изберат да седат и да испитуваат странски јазик.

Образовниот систем во општина Брацигово

Општина Брацигово има добро функционален систем за предучилишно и училишно образование, воспитание и лична поддршка, кои се обезбедуваат во градинките и училиштата. Образовниот систем е добро организиран, екипиран и опремен и обезбедува општа и стручна обука за учениците.

Расположливата мрежа на образовни институции има оптимизирана структура, во согласност со важечките законски и регулаторни документи и прописи и со локалните, државните и европските стратегии за развој на образованието.

Во учебната 2019-2020 година на територијата на општина Брацигово имало 4 општински училишта: едно средно училиште - СОУ „Народни Будители“ – Брацигово, едно основно училиште - „Васил Петлешков“ во градот Брацигово. Две основни училишта - ОУ „Христо Ботев“ во село Бјага и ОУ „Христо Ботев“ - село Исперихово. Не постои ниту Центар за поддршка на развојот на личноста, бидејќи овие функции ги извршува Центарот за поддршка на заедницата при Комплексот за социјални услуги за деца и семејства - Брацигово и центрите на заедницата.

Табела 1: Споредбени податоци за училиштата во општина Брацигово по учебна година

Учебни години	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Број на училишта	5	5	4	4	4
Број на наставници	78	80	66	65	59
Број на часови	41	44	38	33	31
Број на ученици	678	645	585	444	456
Вклуч. мажи	343	414	308	240	236
Вклуч. жени	335	231	277	204	220

Сите деца со посебни образовни потреби на територијата на општината се интегрирани во општинските училишта.

Структурите на предучилишното образование во општината се добро развиени. Обезбедувањето на градинки, воспитувачки и места во градинките е многу добро и целосно ги задоволува потребите. Капацитетот на градинката од 245 места е доволен за опфат на сите деца од 3 до 7 годишна возраст. На секои 100 деца во општина Брацигово до 2020 година ќе има 123 места во градинките.

До 2020 година, структурата на предучилишното образование во општина Брацигово опфаќа 4 градинки со вкупно 2 јасли, 5 мешани групи и 6 комбинирани подготвителни групи за деца на возраст од 5 и 6 години со вкупен број деца заклучно со 01.09.2020 година – 246. Детските градинки се „Здравец“, Брацигово, „Сланце“, село Исперихово, „Цветно Хварчило“, село Бјага и „Валшебство“, с.

Во градинките се примаат деца на возраст од 3-7 години, по барање на родителите (согласно Законот за предучилишно и училишно образование (ЗППС), Правилник бр. 5 за предучилишно образование и Уредба за условите и постапката за упис, повлекување и трансфер на деца во општинските градинки на територијата на општина Брацигово), а групите се формираат според возраста.

Табела 2: Споредбени податоци за општинските градинки по учебна година

Учебни години	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Број на градинки	5	5	4	4	4
Број на групи	13	13	10	10	10
Број на кадар	24	25	22	22	22
Број на деца	297	261	216	214	228
Вклуч. мажи	164	134	105	109	98
Вклуч. жени	133	127	111	105	101

Бројот на запишани деца во градинките е посетен за 33% за петте ученици години прикажани во Табела 2. Во учебната 2019/2020 година, во градинките во општина Брациго посетуваат 228 деца, поделени во 10 групи и подучени од 22 лица наставен кадар.

Табела 3: Број на деца во општинските градинки заклучно со 01.09.2020 година

Детски градинки	Број на деца
Детска градинка „Здравец“ Брацигово	106
Детска градинка „Слинс“ - Исперихово	84
Детска градинка „Цветно Хварчило“ – Бјага	38
Детска градинка „Валшебство“ - Козарско	18
Вкупно	246

Вработениот наставен и ненаставен кадар заклучно со септември 2020 година изнесува вкупно 125 лица, со тенденција на технолошки вишок.

Во градинките образованието на децата со посебни образовни потреби е поддржано од наставник ресурс според нивните потреби. Бројот на наставниците ресурси се определува според бројот на деца и ученици со посебни образовни потреби (ППП), видот на поддршката и бројот на часови на ресурсна поддршка.

Потенцијални слабости (Брацигово, Бугарија):

- Недоволно квалификувани наставници.
- Потребна е повеќе опрема - VR, AR, опрема за снимање камера од 360 степени.
- Нефинансирање на ИКТ проекти во училиштата.
- Образованието е главно фокусирано на теоријата, а недостигаат практични обуки.

2.2. Преглед на образовниот систем во Кочани, Северна Македонија

Образовниот систем на национално ниво

Образованието во Северна Македонија е задолжително на возраст од шест до 19 години за општо средно образование или од шест до 17, 18 или 19 години за стручно образование и обука во зависност од избраната патека за стручно образование и обука.

Образовниот систем во Република Северна Македонија се состои од три под системи:

- Основно образование (ISCED 1 и ISCED 2): во траење од девет години, бесплатно и задолжително за сите деца на возраст од 6 до 15 години, без разлика на полот, религијата и националноста. Дејностите на основното образование се дефинирани и регулирани со Законот за основното образование и со концептот за деветгодишно основно образование. Мисијата на овој потсистем е да подига, едуцира и води. Во првите три одделенија оценувањето на учениците е описно, а за останатите оценки е нумеричко (оценки од 1 до 5). Приватните основни училишта не се признати во македонскиот образовен систем. Сепак, постојат приватни основни училишта и нивните ученици се главно со странско државјанство. Во земјата има 347 основни училишта (околу 1100 вклучувајќи ги и сателитските канцеларии).
- Средно образование (ISCED 3): општо средно образование (гимназија) во времетраење од четири години и стручно образование (Стручни училишта) во времетраење од две (стручно образование од две години), три (стручно образование за професии) или четири години (стручно техничко образование). Средното образование е задолжително и ги опфаќа сите деца од возрасната група од 15 до 19 години за општото средно образование и за возрасната група од 15 до 17, 18 или 19 години во СОО во зависност од избраната патека. Активностите и надлежностите на средното образование се дефинирани и уредени со Законот за средното образование и Законот за стручно образование и обука. Во јавните средни училишта средното образование е бесплатно. Учениците имаат и законска можност да се запишат во приватните средни училишта кои се официјално признати од образовниот систем на Северна Македонија; во државата има 16 приватни средни училишта. Во повеќе училишта во земјава функционираат двојазични паралелки во кои наставата по нејазични предмети се изведува на странски јазик (француски или англиски); Вкупно има 124 средни училишта, 108 се јавни, а останатите 16 се приватни. Од средните јавни училишта, 23 се гимназии; 43 се професионални; 33 нудат и гимназиско и стручно образование; 4 училишта се за ученици со посебни образовни потреби; а 5 се уметнички училишта.
- Високо образование (ISCED 5, 6 и 7): спроведува додипломски, магистерски и докторски студии во високообразовните институции и институти кои се самостојни и независни. Во Република Северна Македонија има седум државни универзитети и 14 приватни универзитети. Активностите се дефинирани и регулирани со Законот за високото образование. Согласно националната политика за обезбедување еднаков пристап до високото образование, социјалната кохезија и доживотното учење, државата го вовеле Проектот 35/45 со кој се промовира упис на студенти од возрасна група од 35 до 45 години.

Образовниот систем ги опфаќа и децата со посебни потреби кои се запишани во дефектолошките училишта или во рамките на редовниот наставен процес во зависност од преференциите на учениците и нивните родители. За овие училишта постои посебна наставна програма.

Општи информации за образовниот систем во општина Кочани:

Во општина Кочани има шест основни училишта, од кои едно музичко и две средни училишта.

Состојбата во основните училишта во учебната 2021/22 година е следна во табелата подолу:

Основно училиште	Број на ученици	Број на паралелки	Просечен број на ученици по паралелка
ОУ „Крсте П. Мисирков“	209	19	11
ПС „Св. Кирил и Методиј“	955	48	20
ОУ „РадеКратовче“	504	30	17
ОУ „Малина Попиванова“	485	33	15
ОУ „Никола Карев“	480	37	13
Вкупно	2633	167	16

Што се однесува до средните училишта во општина Кочани, состојбата во учебната 2021/22 година е следна:

Средно училиште	Број на ученици	Број на паралелки	Просечен број на ученици по паралелка
СУ „Љупчо Сантов“	577	52	11
СУ „Гошо Викентиев“	640	35	18
Вкупно	1217	87	14

Од 5 август 2019 година (Национален весник 161 на Република Северна Македонија) има измени во националниот Закон за образование кои го нагласуваат вклучувањето на децата со посебни потреби и систематската работа со надарените и талентирани деца.

Потенцијални слабости (Кочани, Северна Македонија):

- Недоволно квалификувани наставници.
- Потреба од повеќе опрема - VR, AR, опрема од 360 степени.
- Нефинансирање на ИКТ проекти во училиштата.
- Образованието е главно фокусирано на теоријата, додека недостигаат практични практики.

2.3. Преглед на образовниот систем во Лудбрег, Хрватска

Осумгодишното основно образование во Република Хрватска е задолжително и бесплатно за сите деца на возраст од шест до петнаесет години. Ова се однесува на сите деца со постојан престој во Република Хрватска, без разлика на нивното државјанство.

Има три сегменти од основното образование. Задолжително основно образование во редовни основни училишта и посебни установи за ученици со тешкотии во развојот, ликовно образование во основните музичко-танцови училишта и основно образование на возрасни во редовни училишта и специјализирани установи. Основното музичко образование се изведува и во одредени редовни основни училишта, како посебна образовна програма.

Ориентацијата на хрватската и националната образовна политика кон создавање и развој на општество засновано на знаење е содржана во документот насловен План за развој на образовниот сектор за 2005 - 2010 година, кој беше усвоен од Владата на Република Хрватска на 9 јуни 2005 година.

Промените се започнати на сите нивоа на образовниот систем. Основната цел на промената е подобрување на квалитетот и унапредување на образовниот систем на сите нивоа.

Хрватскиот национален образовен стандард е создаден како основа за промените во наставниот програмер и методите на работа во основното училиште со цел да се развие „училиштето по мерка на учениците“. Целта на CNES е растоварување на обемот на работа со напуштање на вишокот образовни програми, воведување современи методи на настава засновани на часови базирани на истражување и индивидуална и групна работа и применливи знаења и вештини.

Средното образование е обезбедено за секого, по завршувањето на основното образование, под еднакви услови и врз основа на индивидуалните способности, можност за стекнување знаење и компетентност потребни за влез на пазарот на трудот и за дообразување на високообразовните институции.

Средното образование го обезбедуваат средните училишта и други правни лица и опфаќа различни видови и облици на настава, образование, квалификација и обука кои се изведуваат според одредбите на Законот за образование за основно и средно училиште (Службен весник на Република Хрватска, 87/2008, 86/2009, 92/2010, 105/2010-кор., 90/2011, 16/2012, 86/2012, 94/2013 и 152/2014).

Средношколски установи се: средни училишта ученички домови.

Програмите за средно образование се како што следува:

- програми за диплома за средно образование;
- програми за диплома за средно професија;
- основни професионални програми за образование;
- програми за квалификација и обука.

Средните училишта, во зависност од видот на програмата што ја нудат, се следните:

- гимназии;
- стручни или трговски училишта;
- уметнички училишта.

Гимназиите ве подготвуваат за понатамошно образование на високообразовните институции, стручните училишта ве подготвуваат за влез на пазарот на труд или ви даваат можност за продолжување на образованието на високообразовните институции, а уметничките училишта стекнуваат знаења, развиваат вештини, способности и креативност во различни уметнички области.

Локално ниво – Градот Лудбрег

Предучилишното образование во Лудбрег е достапно во три градинки кои имаат капацитет за триста деца од областа Лудбрег.

Градинката „Радост“ Лудбрег има 7 воспитни групи и една група од пократката предучилишна програма. За реализација на воспитно-образовната работа се грижат 14 воспитувачи и психолог како стручен соработник, а за други работи чистење, готвење, сметководство и организација има 4 вработени. Градинката е во сопственост на единицата на локалната самоуправа на градот Лудбрег.

Во рамките на редовната основна програма, децата посетуваат програми за учење англиски и германски јазик спроведени од образовани наставници со програма верификувана од Министерството за наука и образование. Деца кои сакаат да посетуваат програма за веронаука на католичка катехиза предводена од нашите воспитувачи со завршен канонски мандат потврден од надлежното министерство.

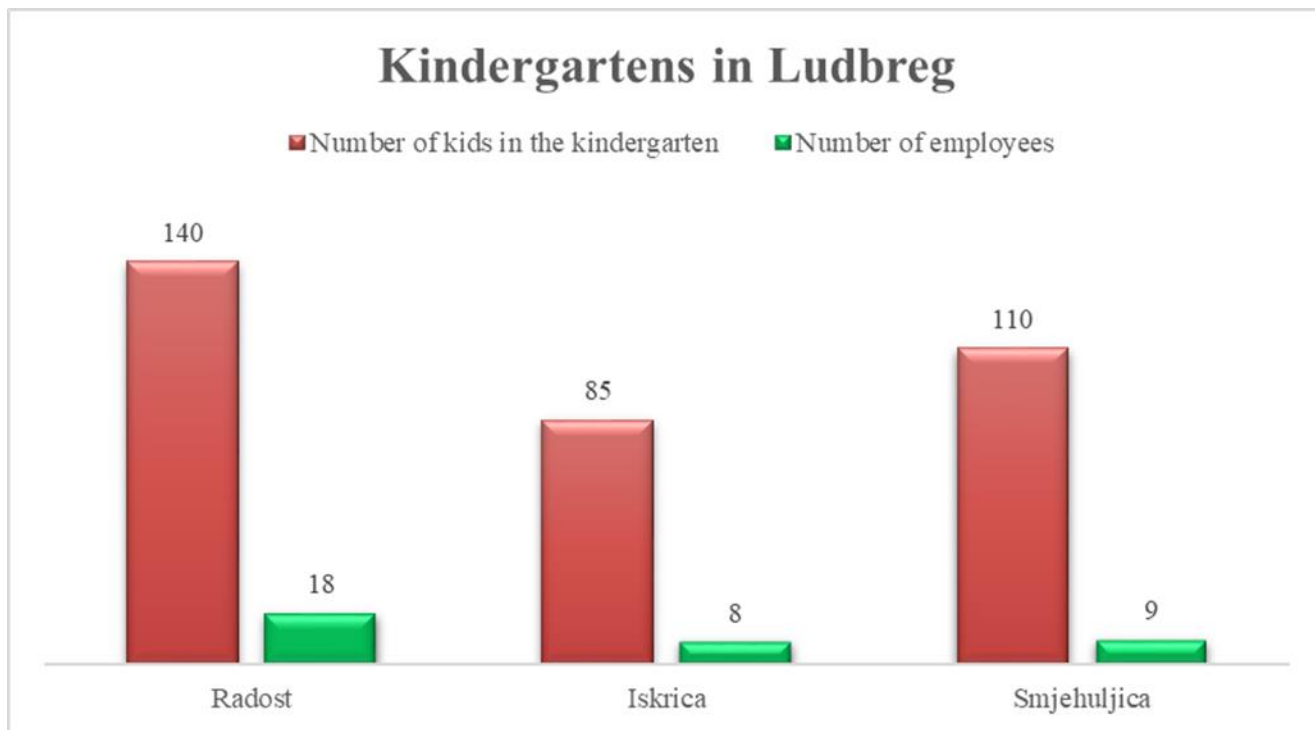
Предучилишната програма за постарите деца е дел од редовна програма, а пократката предучилишна програма за деца кои не се во градинка се одржува попладне. Родителите имаат можност да започнат со адаптивна игротека на детето пред да се запишат во градинка за детето лесно да се адаптира и родителот да знае за начинот на работа.

Децата со попреченост и децата од националните малцинства се интегрирани во групи, а помош при работа со обезбедува психолог.

Градинката учествува на сите манифестации на нашиот град и соработува со здруженија, институции и организации на различни проекти, со цел да ги вклучи децата во животот и работата на нивната непосредна околина под влијание на други деца и родители.

Во градинката „Искрица“ посетуваат најмногу 85 деца. Во градинка има осум вработени. Градинката изведува примарна сеопфатна програма за предучилишно образование, а од кратки програми спроведува програма за рано изучување англиски јазик, религиозна програма и програма за работа со надарени деца. Исто така, во градинката има играчка за адаптација.

Во градинката „Смјехуљица“ моментално работат 9 вработени со полно работно време. Градинката соработува со 2 надворешни соработници, психолог, логопед и воспитувач. Градинката започнува со најмногу 110 деца во три воспитни групи: јасли, помлади и повозрасни градинки. Покрај редовната програма во градинка се организираат верска програма и работилници за деца.

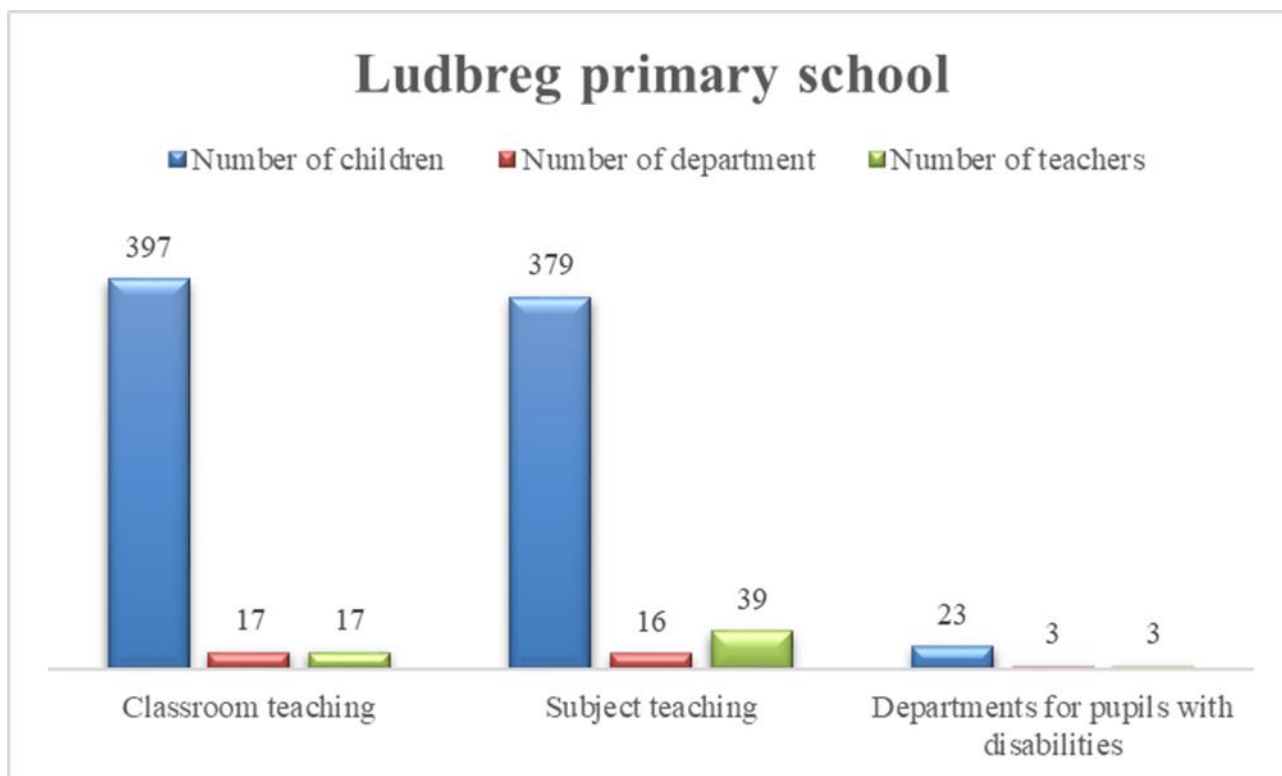
Основното училиште Лудбрег е јавна установа за општо образование на деца и млади. Училиштето ги врши воспитно-образовните активности. Основното образование во Република Хрватска е регулирано со Законот за образование во основните и средните училишта и затоа основното училиште Лудбрег спроведува задолжително и редовно основно образование. Дополнително, ја врши дејноста основно музичко образование за следните програми: пијано, гитара, хармоника, блок флејта, флејта, кларинет, труба, хорна, саксофон, развој на тапан и глас (солфеж). Училиштето работи врз основа на училишната програма и годишниот план и програма за работа.

Денес, основното училиште Лудбрег има вкупно 36 одделенија - 17 одделенија за одделенска настава и 16 одделенија предметна настава. Училиштето има вкупно 938 ученици - 397 ученици од 1 до 4 одделение и 379 ученици од 5 до 8 одделение. Исто така, училиштето има имплементирано три одделенија за ученици со попреченост во кои посетуваат вкупно 23 ученици. Музичкиот оддел на училиштето има шест одделенија и учат 139 ученици.

Основното училиште Лудбрег покрај редовната настава има и изборни часови во кои учениците можат да изберат дополнителен изборен предмет како што се компјутерски науки, германски или катехизам. Покрај тоа, училиштето организира различни воннаставни активности кои се обидуваат да ги активираат и мотивираат учениците на училиште и учење. Исто така, преку учество во

воннаставни активности учениците стекнуваат нови вештини и компетенции кои можат да им помогнат во текот на нивното школување. Некои воннаставни активности се: драма, млади истражувачи, креативни работилници, ликовни работилници, игротека, читални, спортски активности, танцови групи, хор, млади техничари, прва помош и други.

Гимназијата Лудбрег обезбедува образование во 4 годишни образовни програми:

- Општа гимназија
- Економика – економист

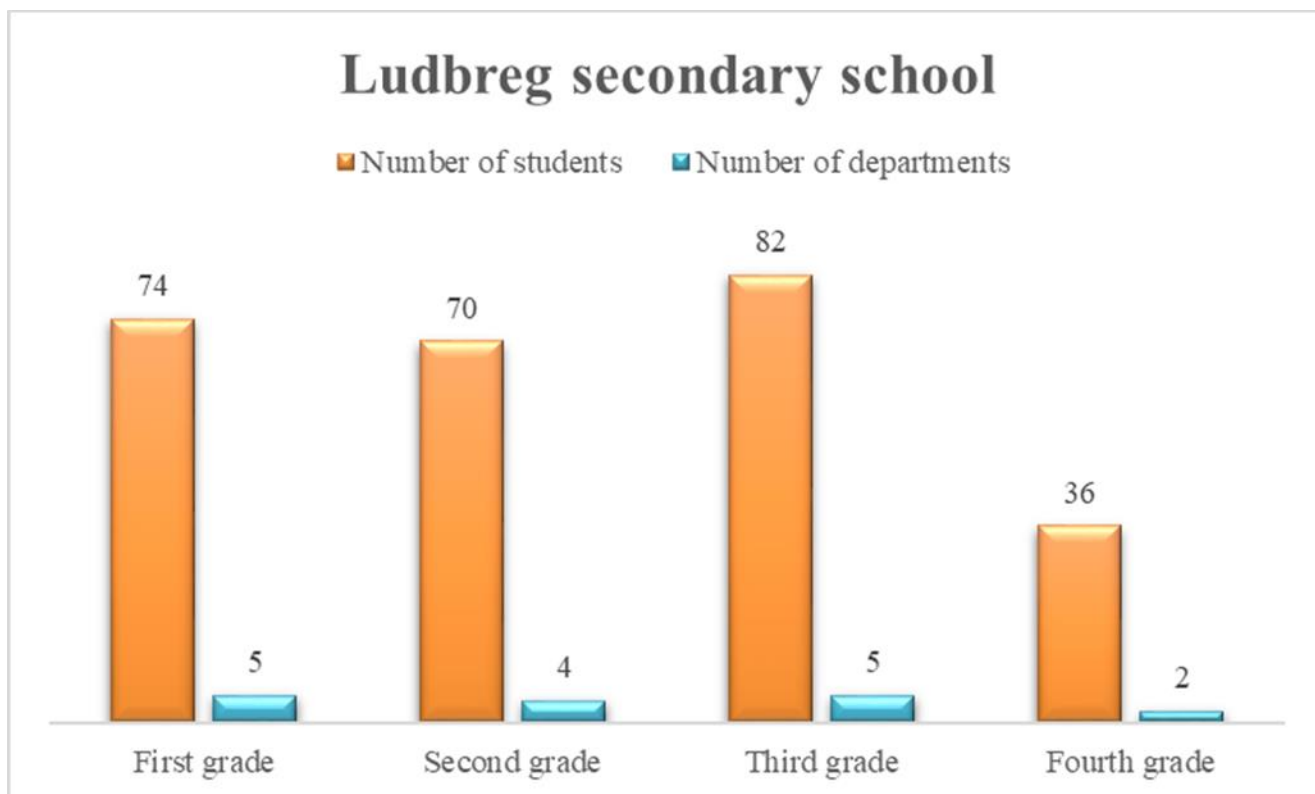
И 3 годишни програми за стручно образование:

- Машински бравар, Тарнер, Бејкер (JMO)
- CNC оператор
- Помошни занимања (готвач, пециво, градинар) - (TES)

Покрај редовната настава на училиште ќе се одржуваат дополнителни курсеви кои ќе им овозможат на студентите практично да ги применат стекнатите знаења и креативност, да стекнат нови знаења, вештини, вредности и ставови релевантни за учениците за подоцна ефективно да се вклучат во животот. Оваа форма на настава е наменета за студенти кои покажуваат особен интерес или талент за одредена област на студирање и сакаат да научат повеќе или да се подготват за сите нивоа на натпреварување.

Дополнителна настава ќе се организира во одредено време кога ќе биде потребен таков формулар за учениците и ќе вклучува активни дидактичко - методички пристапи како работилници, проекти, теренска настава, набљудување, следење и поттикнување на надарените ученици и подготовка за натпревари. Дополнителното образование е за оние студенти кои имаат потешкотии да совладаат одреден дел од курсот. Ваквата настава нема карактер на континуитет, туку ќе се одржува според потребите и потребите на ученикот од оние наставни области и/или предмети кои се потребни. Воннаставните активности се фокусираат на развојот на интересите и талентите на учениците во различни области, а главно ќе се спроведуваат во форма на работна и проектна настава како и изучување странски јазици.

Потенцијални слабости (Лудбрег):

- Недостиг на практична работа на училиште
- Преоптоварување со наставни содржини - многу содржини што треба да се направат во краток временски период
- Екс катедра предавање
- Недостаток на ИКТ опрема во основните училишта, особено опрема за VR и AR
- Некористење на ИКТ опрема во основното образование
- Непознавање на професорите при користење на ИКТ опрема
- Образованието е главно поврзано со фронтални предавања, додека искусственото знаење недостасува

3. Анализа на предизвиците во основното образование

Денеска се фрла нов поглед на организацијата на процесот на основното образование не само од аспект на квалитет, туку и од аспект на педагошките односи, односно целиот воспитно-образовен процес се организира од перспектива на детето, препознавајќи го/ неа како рамноправен партнер во образовниот процес. Наставниците од основните училишта секојдневно се соочуваат со неколку предизвици. Тие често се соочуваат со проблеми со воспоставување на наставната програма, истовремено справување со различните потреби на децата и комуницирање на мали детали за децата со родителите.

Во рамките на овој проект идентификувавме што се случува во основното образование во три општини – Лудбрег, Брацигово и Кочани.

Во ова поглавје ќе бидат претставени предизвиците во основното образование за сите три региони и соодветни мерки што треба да се преземат за негово подобрување.

- Преоптоварување на наставните содржини
- Недостаток на технологија - тешко е да се набави специфична опрема од буџетот на градинката; акцентот на наставата со модерна технологија е повеќе од кога било во моментот и градинките не се опремени со соодветни алатки за да се овозможи дигитално образование за децата
- Недостаток на транснационална соработка помеѓу наставниците во градинките како можност за имплементација на најдобрите практики – деловна училница, училница STEM
- Потребa за развој на вештини за тимска работа

- Стандардизација на учењето преку изведување образовни методи во основно училиште
- Часовите во основното училиште треба да имаат повеќе практични активности.
- Овозможете ја достапноста на дигиталните технологии во основните училишта - Дигиталната технологија (ДТ) може да го поддржи учењето на децата и да ги збогати класните експерименти, да го зајакне професионалниот развој на воспитувачите и да ја олесни комуникацијата помеѓу основните училишта и родителите.
- Создавање транснационална мрежа за наставници од основните училишта за најдобрите практики и споделување искуства.
- Да им се овозможи на наставниците да стекнат дополнителни вештини за работа со основци, обуки за нови методи на учење поврзани со актуелни општествени

4. Најдобрите практики идентификувани од проектните партнери

4.1. „Учете и работете лесно во виртуелна и зголемена реалност“

Проектот „Учи и работи лесно во виртуелна и зголемена реалност“ започна во ноември 2021 година, а датумот на завршување е октомври 2022 година.

Темите на проектот: развој на курсеви за обука, дигитални содржини, технологии и практики, дигитални вештини и компетенции.

Образованието и обуката се клучни за лично исполнување, социјална кохезија, економски раст и иновации. Тие се исто така важен елемент во изградбата на поправедна и поодржлива Европа.

Главните цели на проектот се:

- Создавање услови за трансформација во наставните програми на институциите за стручно образование и обука со цел да се прилагодат на променливите, опкружувањето и барањата на пазарот на трудот;
- Анализирање на заедничките потреби на различни целни групи во областа на образованието и обуката;
- Градење на капацитетите на организациите кои учествуваат во предлог-проектот за работа во меѓународна средина;
- Интеракција помеѓу актери во различни сектори кои имаат заеднички интереси за промена.

Со цел да се постигнат целите на проектот и да се испорачаат планираните резултати, работниот тек на проектот се состои од две групи активности од страна на партнерството:

- Хоризонтални активности (менаџерски, административни, дисеминација за да се обезбеди непречена партнерска соработка, квалитет на аутпути и резултати и достапност до резултатите и исходите).
- Активности за имплементација (обезбедување на испорака на резултатите од проектот за целните групи и нивно директно вклучување во фазите на развој и финализирање на испораките и исходите).

Активности за резултатите од проектот како што е прикажано во делот Резултати од проектот:

Активности кон испорачување на методолошката рамка за баратели на работа и претприемачи за работа во виртуелна и проширена реалност

- Целокупна методологија и алатки за анализа

- Квантитативно и квалитативно примарно истражување сметководство за насочени примарни податоци со вклучување на барателите на работа

- Развој на методолошка рамка

Активности за доставување на Прирачникот за работа во VR и AR околина

- Изработка на прирачник VRAR
- Методологија на пилот-тестирање и пилот-тестирање сесии
- Извештај за пилот-тестирање (оптимизација на обезбедувањето обука по повратни информации)
- Активности за снимање видео упатства за обука за VR и AR
- Подготовка на материјали за обука во врска со презентација на методолошката рамка
- Подготовка на материјали за обука во врска со презентација на прирачникот за работа
- Активности за организирање и спроведување на мултипликативни настани:
- Еден меѓународен вебинар
- 5 локални вебинари

4.2. „ShareEurope: Споделување интерактивно образование во виртуелна и мешана реалност“

Во 2019 година на 1 септември започна проектот насловен „#СподелиЕвропа: Споделување на интерактивно образование во виртуелна и мешана реалност“. Крајниот датум на проектот е на 31 август 2022 година.

Општата цел на проектот е да се поддржи имплементацијата на иновативни наставни методи, преку интегрирање на технологии за виртуелна и мешана реалност (VR и MR) во образовните пристапи низ Европа. Општите цели на проектот ќе бидат поддржани преку успешно постигнување на три специфични цели:

☐ обезбедување на висококвалитетно и инклузивно образование, преку збогатување на искуствата за учење, истовремено поддржувајќи ефективна употреба на дигитални технологии и поттикнување на активности кои го поврзуваат учењето со искуството од реалниот живот, преку примена на виртуелна и мешана реалност;

☐ зајакнување на наставниците и училишните лидери преку зајакнување на целната соработка, мрежите за учење, онлајн заедниците и иновативните педагошки практики меѓу наставниците и училишните лидери и вклучување на други релевантни засегнати страни;

☐ унапредување на европската соработка во областа на училишното образование преку градење на европска мрежа за VRTechnology во образованието за воспоставување поблиски контакти меѓу засегнатите страни на европските училишта, наставниците и училишните лидери и поддршка на реформите на политиките во образовната област.

Целните групи на проектот се:

☐ Обесправени групи ученици во училиштата, како што се децата со потешкотии во учењето, во културни разновидни заедници, како и оние со телесен инвалидитет.

▣ Наставници од сите училишни одделенија, поконкретно од наставните предмети по географија, историја, природа и хуманитарни науки, ИТЦ;

▣ Училишно раководство и мрежи, особено училишни менаџери, влијателни лица во областа на училишното образование, носителите на политики и одлуки.

Проектот ги дава следните резултати:

1. Преглед на училишната програма на земјите вклучени во проектот и скратен список на лекции за VR/MR адаптација.
2. Развиена задача за 360° VR и развој на софтвер за модули за мешана реалност.
3. Надградена платформа IEDU360 со три нови функции - наставници и алатка за домашни задачи, алатка за мешана реалност и функција за видео содржина од 360° VR.
4. Воспоставена база на податоци за измешана реалност и 360° VR видео образовни ресурси.
5. Европската банка за VR и слика 360° надградена и збогатена во рамките на платформата IEDU360.
6. Развиен стандард IEDU360, кој содржи стандарди за квалитет за снимање 360° и VR и MR содржина.
7. Воспоставена и оперативна Европска мрежа за VR технологија во образованието.

4.3. Програма за надарени деца

За надарените деца во градинките се обезбедува спроведување на посебни програми за предучилишно образование.

Беа направени и дистрибуирани списоци за проверка на родителите, со цел во соработка со родителите што е можно попрецизно да се утврди дали поединечно дете е надарено или потенцијално надарено.

Според пополнетите листи за проверка, собравме група од 23 деца со зајакнати таленти во одредени области. Организиравме средба со родителите за да ги запознаеме со начините на работа со вакви деца и можните предизвици со кои ќе се соочат.

Започнавме работилници со детектирани деца на тема: игротека за надарени со конструктивни материјали, игротека за надарени со ликовни материјали, игротека за надарени со задачи по математика, игротека за надарени за деца.

4.4. Проект - Пријателството како дел од социо-емоционалниот развој

Децата се запознаваат со различни видови на емоции, прифатливи реакции и однесување, развој на социо-емоционални односи во различни ситуации.

Наставниците направија кукла на пријател кој комуницира со децата, оди со нив во нивниот дом и пристигна од далечната Африка. Патувајќи, запознава многу земји и многу луѓе. Во нивните

домови тој наидува на различни ситуации и ги наведува децата да зборуваат за тоа, што направил за нив, како се чувствувал и слично.

4.5. Проект VR ЕДУКАЦИЈА

Наслов на проектот: Имплементација на методологија за учење базирана на виртуелна реалност во средните училишта, скратено - VR EDUCATION; Договор бр.2019-1-HR01-KA201-060815

Главна идеја на проектот беше да се создадат иновативни педагошки и наставни методи кои ќе се засноваат на дигитални технологии.

Целта на оваа идеја беше да ги научи и поттикне едукаторите/наставниците и студентите да соработуваат и да ја користат технологијата на креативен и ефективен начин. Во сегашните образовни системи во повеќето земји на ЕУ, станува многу предизвик за наставниците да ги мотивираат учениците да го научат материјалот презентиран во училницата. Анкетите направени во средните училишта на партнерите во проектот, во фаза на развој на проектна идеја, само го докажуваат добро познатиот факт дека на учениците лесно им „досадува“ академската содржина презентирана во формалниот образовен процес. Традиционалните наставни методи се фокусирани на обезбедување факти; сепак, да се има пристап и да се консумираат многу информации не е учење. Да се биде информиран не е исто што и да се биде образован. Виртуелната реалност (VR) може да ги мотивира учениците кон академски достигнувања. Со користење на VR технологијата, наставниците можат да го привлечат вниманието на учениците кон развиениот VR образовен материјал и да го направат процесот на учење возбудлив и поефективен. VR е на прагот на образованието и без сомнение, ќе го промени светот каков што го знаеме. Новите училишни училници ќе бидат технолошки напредни места за учење, со VR технологија, што ќе овозможи значително зголемување на ангажираноста и учењето на учениците.

Специфичните цели на проектните активности беа: да се развие сопствен иновативен образовен модул базиран на ИКТ со користење на VR технологија; да се подобрат постигањата на учениците по училишните предмети со помош на VR образовна технологија; да се подобрат вештините за тимска работа на учениците преку транснационалниот натпреварувачки настан во рамките на долгорочните наставни задачи; да се воспостави транснационална мрежа на наставници со користење на еТвининг мрежни модули и да се создаде стратешки акционен план за транснационална соработка во областа на образованието.

Овој проект беше партнерство меѓу Северна Македонија, Хрватска, Грција и Кипар.

4.6. Проект AR ЕДУ

Наслов на проектот: Модул за образование за зголемена реалност - Развој и имплементација на иновативна образовна алатка базирана на ИКТ во училишни предмети ориентирани кон STEM.

Главната цел на проектот беше развој и употреба на ново софтверско решение - иновативна едукативна алатка базирана на ИКТ (Augmented Reality - AR учење модул) како нетрадиционален пристап надвор од границите на класичната училница и преку него да се поврзат учениците со училиштето ориентирано во STEM. предмети.

Главните цели на проектот беа:

- да се создаде стратешко партнерство за транснационална соработка меѓу различни социо-економски организации (образовни институции, граѓански сектор и ИКТ МСП);
- да се подобрат образовните пристапи во три средни училишта со нови иновативни образовни алатки;
- да се зголеми свеста за важноста на STEM училишните предмети;
- да се зголеми интересот на учениците за STEM предметите во училиштето.

Резултати од проектот:

- Развиена нова иновативна едукативна алатка (AR едукативен модул) што може да се користи во образованието;
- Изработен прирачник за имплементација на образовниот модул за AR по училишни предмети ориентирани кон STEM;
- Воспоставена мрежа на наставници со користење на еТвининг модулот како главно пред барање за понатамошно партнерство и соработка во зголемувањето на вештините и компетенциите на наставниците преку размена на добри практики;
- Креиран стратешки акционен план за транснационална соработка меѓу различни социо-економски организации во областа на образованието;

5. Акционен План

Активност 1:

Опис на активноста	Проект „Засади ги дрвјата“ Добро познат факт е дека температурите во последните децении постепено се зголемуваат. Ова главно се должи на комплицираните климатски промени, а за жал трендот води до екстремно високи температури во урбаните територии во жешката сезона, во летниот период. Главната цел на овој проект е да се стимулира однесување кај граѓаните што ќе доведе до одгледување дрвја и растенија во градовите, што на крајот може да формира големи зелени паркови. Овие зелени површини и паркови ќе помогнат во борбата против зголемениот проблем во последните децении: постојано зголемување на летните температури и борба против таканаречената „летна енергетска сиромаштија“. Зелените површини во градовите можат да помогнат во ублажувањето на ефектот на „топлините бранови“, каде што центрите на
--------------------	---

	градовите доживуваат превисоки температури во текот на летниот период и условите за живеење се влошуваат. Зелените површини ќе го ублажат ефектот на „топлините бранови“ со намалување (заладување) на температурите во европските градови за време на жешкиот летен период. Еден од начините на кои можеме да се справиме со овој проблем е преку развивање апликација која ги учи луѓето како да садат различни видови вегетација и дрвја и како да се грижат за нив после тоа, тоа може да биде едно од решенијата кога станува збор за борба. еколошките проблеми. Апликацијата ќе биде создадена да изгледа како мобилна игра со зголемена реалност која може да се преземе од продавницата за апликации - лицето што ја користи ќе треба да го избере местото и видот на растението или дрвото што сака да го засади и да го закачи на мапата во апликацијата. Исто така, ќе има можност за споделување на локацијата на пиновите, така што другите луѓе кои ја користат апликацијата ќе можат да ја видат и да се придружат доколку сакаат, на овој начин таа да се претвори во социјална активност. Колку повеќе луѓе ја користат апликацијата, толку повеќе дрвја и растенија се засадени. Може да се организира дури и како настан или некаков натпревар помеѓу различни училишта, универзитети, па дури и компании - со користење на апликацијата тие можат значително да го зголемат бројот на дрвја и растенија на територијата на општините учеснички.
Изведувач на активноста	- Луѓе кои сакаат да ја преземат апликацијата и да учествуваат во активностите - Училиштата кои ја користат апликацијата како начин за учење на учениците за еко-пријателски начин на живот - НВО, јавни органи и компании кои сакаат да го спроведат или да соработуваат со овој проект - ИТ компанија да ја развие апликацијата Plant.
Очекувани резултати	Подобрување на: - Знаења за прашања поврзани со заштита на животната средина; - Знаење како да се биде поеколошки; - Основни вештини и компетенции за современи теми како чиста животна средина, прашања за климатските промени во комбинација со модерни технологии, летна енергетска сиромаштија итн.

Период на изведба	2023-2027
Човечки ресурси	- развивачи на апликации и веб; - Експерти за теми како заштита на животната средина и прашања за климатските промени; - Експерти за политики од различни клучни групи на засегнати страни како што се: јавните власти, НВО и образовниот сектор; - Експерти за комуникација и дисеминација; - Наставници кои ги едуцираат учениците преку апликацијата.
Буџет	EUR 150,000 – 200,000
Финансиски извори	Еразмус+ програма; Други потенцијални програми на ЕУ од тековниот програмски период 2021 – 2027 година

Активност 2:

Опис на активност	Проект „Еко- билдер“ Многу сурова реалност е дека грижата за животната средина не е еден од главните приоритети на луѓето во денешно време и промената на тоа ќе биде многу тешко. Еден од начините да се направи толку голема и сериозна тема полесна за разбирање за луѓето да можат да преземат повеќе чекори за создавање решенија за поправање на проблемот и претворајќи ја во игра. Со креирање на апликација со елементи на мобилни игри, истовремено ќе ги забавувате луѓето и ќе ја подигнете свеста за проблемите што влијаат на околината и решенијата за нив. Апликацијата ќе користи технологија за проширена реалност за дополнително потопување за да ја направи играта пореална и да има долготрајно влијание врз потрошувачот. Играта ќе се состои од играч кој ќе ја насочи камерата кон зграда и ќе генерира информации (статистички податоци) за дадената зграда. Со овие информации играчот може да споредува различни надградби на зградата и да се обиде да ја направи поеколошка и да ги подобри нејзините енергетски перформанси. Играчите ќе стекнат знаење за одредени теми како што се: - Енергетска контрола на зграда; - Мерки за подобрување на енергетската ефикасност; - Период на отплата на мерка за реновирање; - Емисии на CO2 од различни извори на енергија;
-------------------	--

	- Врска помеѓу заштедената енергија и заштедените пари; Зградите ќе бидат оценети според нивните енергетски карактеристики и ќе им се даде соодветното ниво. Колку зградата е повисоко ниво, толку е поприфатлива за животната средина. На овој начин просечниот играч ќе има повеќе знаења за енергетските перформанси на зградата, со што ќе се подобри инженерското образование на студентите што значително ќе ги зголеми нивните шанси на пазарот на трудот, а од друга страна, тоа ќе доведе до зголемување на бројот на млади луѓе кои сакаат да го продолжат своето образование на универзитети со технички специјалности.
Изведувач на активноста	Луѓе/студенти кои сакаат да ја преземат апликацијата и да учествуваат во активностите - Училиштата кои ја користат апликацијата како начин за подучување на учениците и начин на живот попријателски за животната средина - НВО, јавни органи и компании кои сакаат да го спроведат или да соработуваат со овој проект - ИТ компанија да ја развие апликацијата
Очекувани резултати	Подобрување на: - Знаења за прашања поврзани со заштита на животната средина; - Знаење како да се биде поеколошки; - Основни вештини и компетенции за современи теми како што се проекти за чиста животна средина, енергетски перформанси на згради и прашања за климатските промени
Период на изведба	2023-2027
Човечки ресурси	развивачи на апликации и веб; - Експерти за теми како заштита на животната средина; - Експерти за политики од различни клучни групи на засегнати страни како што се: јавните власти, НВО и образовниот сектор; - Експерти за комуникација и дисеминација;
Буџет	EUR 170,000 – 230,000
Финансиски извори	Еразмус+ програма; Други потенцијални програми на ЕУ од тековниот програмски период 2021 – 2027 година.

Активност 3:

Опис на активноста	Проект AR исхрана Вежбањето е важен дел за одржување на здрави тинејџери и овој начин на живот кој се учи во детството е поверојатно да остане и во зрелоста. Повеќето тинејџери поминуваат безброј часови секоја недела седејќи зад компјутерскиот екран и играјќи видео игри. Така, идејата е да се искористи овој факт и да се направи вежбање и собирање знаења за здравата храна. За да можете правилно да се храните, потребно е да ги знаете нутритивните вредности на одредени намирници. Една од најголемите причини зошто луѓето ја напуштаат програмата за вежбање или престануваат да се хранат здраво е недостатокот на интерес. Идејата е да се создаде апликација која би се управувала од мобилни уреди и која на забавен начин би ги стимулирала тинејџерите да стекнат знаење и во исто време физичка подготвеност, што на крајот е предуслов за исполнување на сите напорни задачи пред нив во текот на училиште и подоцна во животот. Концептот се заснова на знаење за нутритивните вредности на храната во синергија со физичкото движење. Поедноставено ако има помалку познавање на нутриционистичките вредности на храната - има поголема количина на трчање или одење. И обратно. На почетокот на апликацијата ќе биде неопходно да се внесат податоци, имено возраст, висина и тежина. Податоците се потребни за подоцна да има попрецизни пресметки при пресметување на трошењето на калории и податоците не се складираат никаде освен на самиот мобилен уред. Системите за зголемена реалност базирани на технологијата AR Core му овозможуваат на корисникот да „постави“ 3Д дигитални објекти во реалниот простор.
Изведувач на активноста	Луѓе/студенти кои сакаат да ја преземат апликацијата и да учествуваат во активностите - Училиштата кои ја користат апликацијата како начин за подучување на учениците и начин на живот попријателски за животната средина - НВО, јавни органи и компании кои сакаат да го спроведат или да соработуваат со овој проект

	- ИТ компанија да ја развие апликацијата Очекувани резултати - унапредување на здравјето кај децата - употреба на ИКТ технологии базирани на AR во образованието - усвојување на нови образовни пристапи - Учење насочено кон учениците
Очекувани резултати	- унапредување на здравјето кај децата - употреба на ИКТ технологии базирани на AR во образованието - усвојување на нови образовни пристапи - Учење насочено кон учениците
Период на изведба	2023-2027
Човечки ресурси	- развивачи на апликации - Експерти за теми здравје и исхрана - Експерти за политики од различни клучни групи засегнати страни: јавни власти, НВО и образовниот сектор - Експерти за комуникација и дисеминација
Буџет	EUR 100,000 – 150,000
Финансиски извори	Еразмус+ програма Други потенцијални програми на ЕУ од тековниот програмски период 2021 – 2027 година

Активност 4:

Опис на активноста	<i>Користење на концептот за едукација за VR во наставата за здрава храна</i> Цел на проектот: Да се одговори на предизвикот на дебелината кај студентската популација преку едуцирање како да ги препознаат предностите на здравата храна за нивната благосостојба.
Изведувач на активноста	Луѓе/студенти кои сакаат да ја преземат апликацијата и да учествуваат во активностите - Училиштата кои ја користат апликацијата како начин за подучување на учениците и начин на живот попријателски за животната средина - НВО, јавни органи и компании кои сакаат да го спроведат или да соработуваат со овој проект - ИТ компанија да ја развие апликацијата

Очекувани резултати	-унапредување на здравјето кај децата - употреба на ИКТ технологии базирани на VR во образованието - усвојување на нови образовни пристапи - Учење насочено кон учениците -
Период на изведба	2023-2027
Човечки ресурси	- развивачи на апликации - Експерти за теми здравје и исхрана - Експерти за политики од различни клучни групи засегнати страни: јавни власти, НВО и образовниот сектор - Експерти за комуникација и дисеминација -
Буџет	EUR 250,000
Финансиски извори	Еразмус+ програма Други потенцијални програми на ЕУ од тековниот програмски период 2021 – 2027 година

Активност 5:

Опис на активноста	<i>Употреба на VR технологија во стручните училишта за туризам</i> Општата цел на проектот е да се користи VR технологијата за да се подобрат знаењата и компетенциите на учениците во училиштата за стручен туризам со цел полесно да се усвојат наставната програма и едукативните лекции и да им се помогне на учениците во текот на практикумот да користат VR технологија.
Изведувач на активноста	- Луѓе/студенти кои сакаат да ја преземат апликацијата и да учествуваат во активностите - Стручните училишта ја користат апликацијата како начин на настава на учениците и начин на живот попријателски за животната средина - НВО, јавни органи и компании кои сакаат да го спроведат или да соработуваат со овој проект - ИТ компанија да ја развие апликацијата
Очекувани резултати	- употреба на ИКТ технологии базирани на VR во стручното образование - усвојување на нови образовни пристапи - Учење насочено кон учениците
Период на изведба	2023-2027
Човечки ресурси	- Програмери на апликации - Експерти на тема туризам

	- Експерти за политики од различни клучни групи засегнати страни: јавни власти, НВО и образовниот сектор Експерти за комуникација и дисеминација - Programeri na aplikacii
Буџет	EUR 100,00 – 150,000
Финансиски извори	Еразмус+ програма Други потенцијални програми на ЕУ од тековниот програмски период 2021 – 2027 година

Активност 6:

Опис на активноста	Проект РАНЛИВ ВР Користење на VR околина за социјално вклучување на ранливите групи Целта на проектот е да се креираат 360 степени VR видеа со едукативни содржини кои ќе ги прикажуваат негативните и позитивните ситуации со кои се соочуваат луѓето со неповолна положба. Видеата ќе се користат како едукативен пристап за справување со дискриминација, расизам булинг итн. за учениците на возраст од 12 – 13 години
Изведувач на активноста	Наставници и ученици на возраст од 12 – 13 години. Експерти од НВО за креирање на едукативните содржини (сценарија)
Очекувани резултати	Зголемена свест за потребата од унапредување на вклучување на ранливите групи во образовните институции и општо во општеството. Справување со постоечките случаи на расизам (кон етничките малцинства како Ромите на пример), во случај на дискриминација, малтретирање (физичко и онлајн)
Период на реализација	2024 - 2027
Човечки ресурси	Експерти на тема социјална инклузија - Експерти за креирање кампањи за подигање на свеста - Експерти за комуникација (за пристап до различни групи на засегнати страни)
Буџет	EUR 120.000
Финансиски извори	Еразмус+ програма

Активност 7:

Опис на активноста	Воведување методи базирани на ИТЦ во училишните предмети со употреба на холограми. Главна цел на проектот ќе биде зголемување на интересот на
--------------------	---

	учениците во училишните класови и поддршка на учениците со академски под постигања. Целта се планира да се постигне со развивање на едукативен концепт заснован на технологијата на холограми за учениците во рана возраст на образование.
Изведувач на активноста	Наставници и деца во основните училишта на возраст од 8 - 10 години (фокус на децата со академски под постигања) Експерти од НВО за креирање на едукативните содржини (сценарија)
Очекувани резултати	Зголемен интерес на училишните предмети и подобрени постигања на учениците со послаби постигања
Период на изведба	2024 - 2027
Човечки ресурси	- Експерти за развој на софтвер за холограми - Експерти за обуки за наставници за креирање содржини за различни училишни предмети кои можат да се користат за софтвер за холограм - Експерти за комуникација (за пристап до различни групи на засегнати страни)
Буџет	EUR 250.000
Финансиски извори	Еразмус+ програма

Активност 8:

Опис на активноста	Воведување на концептот за зелено претприемништво за средношколци Овозможете им на наставниците да стекнат дополнителни вештини за работа со ученици, обука за нови методи на учење поврзани со претприемничкиот потенцијал на предизвикот за климатските промени и транзиција кон зелена економија.
Изведувач на активноста	Наставници и средношколци Експерти од НВО за креирање на обуки за зелено претприемништво и креирање нови методи на учење
Очекувани резултати	Наставниците од средните училишта се обучени за препознавање на потенцијалот на транзицијата кон зелена економија и постои развиен едукативен метод за воведување на Зелено претприемништво на училишните часови засновано на креативното размислување како метод за решавање проблеми

Период на изведба	2024 - 2027
Човечки ресурси	- Експерти за претприемништво - Експерти за комуникација (за пристап до различни групи на засегнати страни)
Буџет	EUR 120.000
Финансиски извори	Еразмус+ програма

Активност 9:

Опис на активноста	Проект „Светлосно загадување“ Загадувањето со светлина денес е глобален проблем, кој се припишува на економски, астрономски, безбедносни и здравствени проблеми кои ги засегаат луѓето и предизвикуваат бројни негативни здравствени ефекти. Сите суштества зависат од природните телесни циклуси наречени деноноќни ритми и производството на мелатонин, кои се регулирани со светлина и темнина (на пример, ден и ноќ). Сите ние живееме во области каде што овие ритми се нарушени затоа што сме постојано изложени на светлина. Додека спиеете, производството на мелатонин може да се потисне, што може да доведе до нарушувања на спиењето и други здравствени проблеми како што се зголемени главоболки, замор на работниците, медицински дефиниран стрес, некои форми на дебелина поради недостаток на сон и зголемена анксиозност.
Изведувач на активноста	Наставници и средношколци Експерти од НВО за креирање на обуки за зелено претприемништво и креирање нови методи на учење
Очекувани резултати	споделување нови знаења и вештини меѓу наставниците и учениците - соработка со меѓународни партнери, воспоставување силни врски за идна соработка - брошура за проектни активности и најдобри практики, вклучително и повеќејазичен речник што може да се користи од други училишта - произведени решенија против светлосното загадување од страна на учениците од училиштата за стручно образование и обука
Период на реализација	2024 - 2026
Човечки ресурси	- развивачи на апликации и веб; - Експерти за теми како заштита на животната средина,

	- Експерти за комуникација и дисеминација; - Наставници кои ги едуцираат учениците преку апликацијата.
Буџет	EUR 150.000
Финансиски извори	Erasmus+ Програма

Активност 10:

Опис на активноста	Проект Диги ЕДУ Главна идеја на проектот е да се создадат иновативни педагошки и наставни методи кои ќе се засноваат на дигитални технологии. Целта на нашата идеја е да научиме и да ги поттикнеме едукаторите/наставниците и студентите да соработуваат и да ја користат технологијата на креативен и ефективен начин. Во сегашните образовни системи во повеќето земји на ЕУ, станува многу предизвик за наставниците да ги мотивираат учениците да го научат материјалот презентираан во училницата. Анкетите направени во средните училишта на партнерите во проектот, во фаза на развој на проектна идеја, само го докажуваат добро познатиот факт дека на учениците лесно им „досадува“ академската содржина презентирани во формалниот образовен процес. Традиционалните наставни методи се фокусирани на обезбедување факти; сепак, да се има пристап и да се конзумираат многу информации не е учење. Да се биде информиран не е исто што и да се биде образован. Виртуелната реалност (VR) може да ги мотивира учениците кон академски достигнувања. Со користење на VR технологијата, наставниците можат да го привлечат вниманието на учениците кон развиениот VR образовен материјал и да го направат процесот на учење возбудлив и поефективен. VR е на прагот на образованието и без сомнение, ќе го промени светот каков што го знаеме. Новите училишни училници ќе бидат технолошки напредни места за учење, со VR технологија, што ќе овозможи значително зголемување на ангажираноста и учењето на учениците.
Изведувач на активноста	Наставници и средношколци Експерти од НВО за креирање на обуки за зелено

	претприемништво и креирање нови методи на учење
Очекувани резултати	Главната идеја зад иновативниот VR образовен модул „Апликација за дигитално образование по математика“ е да се создадат 5 различни модули кои ќе ја покажат убавината на математиката преку интересни VR загатки. Наставниците-партнери во проектот ќе учествуваат во креирањето концепти за секоја загатка. Сите 5 задачи ќе бидат поставени во една виртуелна просторија и нема да може да се префрли во следната додека не се реши претходната. Зголемен интерес на училишните предмети и подобрени постигања на учениците со послаби постигања.
Период на реализација	2024 - 2026
Човечки ресурси	- развивачи на апликации и веб; - Експерти за комуникација и дисеминација; - Наставници кои ги едуцираат учениците преку апликацијата.
Буџет	EUR 130.000
Финансиски извори	Erasmus+ Програма